

Een rondje door de tentoonstelling met uitleg van organisator Gerri Grijsen (links). Naast haar burgemeester Tom Tenostendarp van Vreden, directeur Ansgar Hörster van Kreis Borken en burgemeester Joris Bengevoord van Winterswijk. Foto: Sander Grootendorst

Kunst uit Münsterland en Achterhoek verenigd in Vreden

VREDEN – Twaalf Nederlandse en Duitse kunstenaars uit het grensgebied West-Münsterland/Achterhoek doen mee aan een tentoonstelling in kunst- en cultuurcentrum *kult* in Vreden. De burgemeesters van Vreden en Winterswijk hielden zaterdagmiddag korte openingstoespraken.

Door Sander Grootendorst

Wat een interessant gebouw is *kult* – moderne, minimalistische architectuur in een parkachtige omgeving naast twee kerken en een museumboerderij. Dat allemaal in het landschappelijke bijzijn van de Berkel die dwars door de stad stroomt, met waterval en al. *Direktor* Ansgar Hörster van *Kreis* (district) Borken, waartoe Vreden

behoort, noemde in zijn welkomswoord de tentoonstelling een voorbeeld van 'Vielfalt in Verbundenheit': die 'verscheidenheid' en die 'verbinding' ziet hij in de uiteenlopende kunstzinnige invalshoeken en materialen die de expositie karakter geven. "Juist daardoor ben je in de gelegenheid niet alleen naar de kunstwerken te kijken, maar ook met elkaar in gesprek te gaan: precies het motto dat tegemoet komt aan de maatschappelijke en politieke uitdagingen van deze tijd."

Ook de beide burgemeesters gingen in op het verbindende aspect van de tentoonstelling, die de naam GrenSZweg/GrenZSweg draagt – de Z zit in het Duitse woord voor grens, de S in het Nederlandse. "Dat u uw weg naar *kult* heeft gevonden, past op zichzelf al bij de gedachte achter deze expositie en bij de manier waarop wij in het grensgebied met elkaar omgaan", zei de Vredense burgemeester Tom Tenostendarp. "Wij laten hier dagelijks zien hoe Europa functioneert." Volgens Tenostendarp wordt de relatie tussen Achterhoek en West-Münsterland gekenmerkt door "vriendschap". "En die beleven we ook weer met deze tentoonstelling."

Gure wind

Burgemeester Joris Bengevoord merkte op dat samenwerking en vriendschap in de geest zijn van Alfred Mozer, de eerste voorzitter van de het politieke samenwerkingsverband Euregio, waarvan Bengevoord de huidige voorzitter is. "Mozer had een Hongaarse vader en een Duitse moeder. In Nederland zat hij tijdens de Tweede Wereldoorlog in het verzet. Later werd hij secretaris van Eurocommissaris Sicco Mansholt. Maar hij raakte teleurgesteld in wat Europa in het groot vermocht en richtte zich op Europa in het klein." Oftewel: op de grensregio's. Hij zag in dat je "elkaar eerst moet leren kennen voordat je met elkaar kunt samenwerken". Het lukt in Vreden, Winterswijk en omstreken heel aardig en dat is iets om vast te houden en uit te breiden, zeker nu. Bengevoord: "We hebben in Europa te maken met een gure wind, *ein kalter Wind*. Meer dan ooit is onderlinge solidariteit nodig. Die staat in Nederland onder druk." Met initiatieven als GrenSZweg kan "onze mooie regio" daaraan een tegenwicht bieden, aldus Bengevoord.

Wunderschön

De Winterswijkse kunstenaar Gerri Grijsen heeft de kunstenaars in *kult* samengebracht. Ze noemde in haar toespraak nóg een doel van de expositie: “Dit *wunderschöne* museum is helaas in Nederland nog niet erg bekend. Het laat zien dat niet alleen de grote steden aan kunst en cultuur veel te bieden hebben.”

Ze gaf de burgemeesters en de districtsvoorzitter een rondleiding langs de kunstwerken. De makers, zelf ook aanwezig, wonen in West-Münsterland en verder weg (het ‘kleine’ Europa is behoorlijk groot). Opvallende naam is Otto Pankok, die al sinds 1966 niet meer onder ons is. Hij bracht het zware leven van de Sinti in beeld. Uit een aan hem gewijd museum in Hünxe zijn drie houtskooltekeningen voor deze expositie beschikbaar gesteld.

Levend en wel was kunstenaar Anja Weinberg uit Wesel (grotere stad nabij Hünxe) van de partij. Wat zij vertelde sloot naadloos aan bij de woorden van de inleiders. Ze beschreef haar schilderijtjes van mensen in eigentijdse *casual* kleding, de “nieuwe mensbeelden”, bijeengehouden door gouden rondjes als oeroude licht- of goudsymbolen. En Adam en Eva, op ruime afstand van elkaar afgebeeld tegen een zwarte achtergrond. “Het is belangrijk dat wij elkaar als mensen weer kunnen terugvinden”, zei Weinberg, die vindt dat het een universele opdracht van kunstenaars is om daaraan bij te dragen. Ze sprak van de “homo cooperativus”, Latijn (universele taal) voor de samenwerkende mens.

Voelen

Kunst binnen handbereik, letterlijk: een dofijnachtige glazen vorm van Alexandra Meerdink uit Winterswijk. “Je mag je ogen dichtdoen en het kunstwerk aanraken. Voelen is belangrijk”, adviseerde de kunstenaar. Dat lieten de burgemeesters zich geen twee keer zeggen. Ook Freek Diersen uit Dinxperlo betastte het object. Hij is een man van vele functies, was onder meer lid van de gemeenteraad en de Euregioraad en is actief in de dialectkring Achterhoek-Münsterland. “Wat een capaciteit zit er in deze regio hè?”, stelde Diersen vast. “Mooi, de diversiteit van de expositie, hoe elke kunstenaar op een andere manier met de vorm speelt. Het is niet zo’n grote ruimte, je kunt alles van dichtbij ervaren.”

Dat heeft soms een vervreemdend effect, zoals het grote rode kikkerkostuum dat Winterswijker Rien Bekkers bedacht. “Kikkers zijn toch groen?” vroeg Ansgar Hörster quasi-verbaasd. Hij wist natuurlijk zelf het antwoord, maar Gerri Grijsen bracht het toch maar even onder woorden: “Dat is de vrijheid van de kunstenaar.” Grijsen is lid van de Stichting Culturele grenscontacten Achterhoek-West Münsterland, die de expositie samen met *kult* heeft opgezet. Die is nog tot 23 augustus te bezichtigen. Dan houdt Vreden de *Lange Nacht der Kultur*. Een poster voor dat evenement werd zaterdag getoond. Burgemeester Bengevoord wees op de aantekening dat de toegang gratis is: dat hebben Nederlanders graag. “Gratis? Prima! Maar alleen als Nederland het EK voetbal wint”, grapte Hörster. De Duitsers en de Nederlanders van het grensgebied kennen elkaar eigenlijk al best goed.

Info: kult-westmuensterland.de